

Mente & Manu

TALLINNA TEHNIKA ÜLIKOOLI AJALEHT

Esseekonkursi "Uus Majandus" võitis TTÜ üliõpilane

Kevadel Hansapanga ja Pärnu Konverentside poolt välja kuulutatud üliõpilaste ja magistrantide esseekonkursi "Uus Majandus" võitjaks tuli Tallinna Tehnikaülikooli tudeng Kalev Kallemeets tööga "Uus majandus, uus ideoloogia, uus maailm".

Esseekonkursil saavutas teise koha kevadel Tartu Ülikooli majandusteaduskonnas bakalaureusetöö kaitsnud Kristo Reinsalu ning kolmanda koha Tartu Ülikooli sotsiaalteaduskonna üliõpilane Karin Pushkin. Konkursile laekus kokku 34 tööd.

Konkursi võitjad kuulutati välja Pärnus toimunud juhtimiskonve-

rentsil, sealjuures tasus Hansapank kolme parema töö autorite eest konverentsi osalemistasu. Lisaks pälvis esikohatöö autor 10 000 kroonise rahalise auhinna, teise ja kolmanda koha omanikud kumbki 5000 krooni.

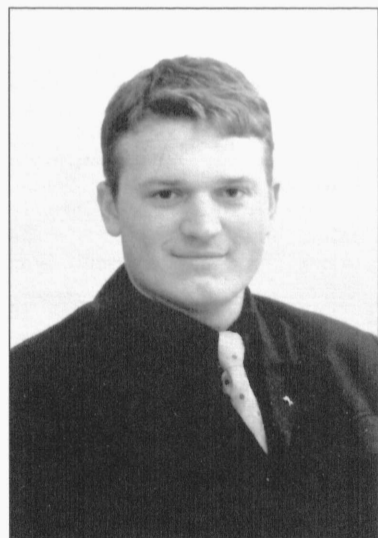
Esseekonkursi kümme parimat tööd on kirjastatud eraldi essee-kogumikuna, mille omanikeks saavad lisaks Pärnus juhtimiskonverentsil osalenud ligi 600 tippjuhile ka kõik Eesti suuremad raamatukogud ja kooliraamatukogud, haridusministeerium ning riigikogu liikmed. "Tahame jagada homsete otsustajate mõtteid nii tänaste otsustajate kui alles kooliealiste tulevikutegijatega," selgitas esseekogumiku laia levitamist Hansapanga juhatuse esimees Indrek Neiveit.

M&M

19. oktoobril tegi tutvumisvisiidi TTÜsse Haagis resideeruv Uus-Meremaa suursaadik Christopher Butler koos abikaasaga. Kohtumisel rektor Andres Keevalliku ja prorektor Jüri Tanneriga tuli jutuks ka võimalik üliõpilasvahetus TTÜ ja Uus-Meremaa ülikoolide vahel. Suursaadiku sõnul olevat nende saarteriik eriti populaarne õppimiskoht Skandinaavia noortele. Mälestuseks suursaadikule TTÜst jäi meie meeskoori heliplaat.

Intervjuu Kalev Kallemeetsaga

Miks otsustasid esseekonkursist "Uus Majandus" osa võtta? Mis motiveeris kirjutama?

Olen selline tüüp, kes kunagi ei salga oma ideid ja üritan alati ka neist kirjutada, kui võimalus tekib. Soovin, et minu seisukohad jõuaksid ka teiste inimesteni. Tahtsin tähele-

panu juhtida, et turumajandus töötab normaalselt ja et uus majandus ei ole mingisugune uus majanduslik fenomen, vaid see tähendab, et turumajandus on meile toonud palju uusi võimalusi nagu kasvõi tipptehnoloogia, mida me igapäevaselt tarbime. Aga muidugi ka raha on alati tore saada.

Kas oled ka enne mõnel sarnasel konkursil osalenud?

Kunagi väga ammu oli Ernst Enno muinasjuttude võistlus, selle võitsin ära. Aga nüüd viimasel ajal ei ole juhust olnud.

Kas võit tuli suure üllatusena? Ikka natuke. Üllatus oli just see, et inimesed Eestis on valmis aktsepteerima minu ideid. See oli väga positiivne üllatus. Eesti on väga eriline koht ja siin on väga erilised inimesed. Meie lähiminevik on eriline – kasvõi näiteks IME idee. Inimesed saavad juba väga selgelt aru majandusliku mõtlemise tähtsusest ja ka terminitest.

Miks just selline pealkiri – "Uus majandus, uus ideoloogia, uus

maailm" ehk mida tahtsid oma esseega öelda?

See on lihtne. Ei ole teist moodust millegi tootlikkuse tõstmiseks kui investeerida millessegi. Inimene investeeris aega jalgratta leiutamiseks, ta sai hakata kiiremini liikuma. Siis leiutas mootorratta, liikus veel kiiremini. Investeeris veel ja leiutas auto, mis võimaldab nüüd veel kiiremini liikuda jne. Ei ole teist moodust heaolu tõstmiseks kui ainult tootmisvahendite tootlikkuse tõstmine ehk investeerimine. Ja meil ei ole teist moodust hea investeerimiskeskonna loomiseks kui vaba turumajandus. Iga turule sekkumine on kompromissitult investeerimise ja üldise heaolu vastane. Kui astume investeerimise, vaba turumajanduse või mis iganes normaalse loogilise majanduse vastu, siis astume ka kõigi inimeste heaolu vastu. Sellest tuleb kinni pidada ja aru saada.

Kas õpingud Ameerikas on Sinu suhtumist uue majanduse temaatikasse kuidagi suunanud või muutunud?

Mingil määral kindlasti, kuna seal on suurepärased õppejõud ja professo-

rid, kelle töökspidamisi ma kõrgelt hindan ja austan.

Said võimaluse teha ettekanne Pärnus toimunud juhtimiskonverentsil. Mis tundeid see Sinus tekitas?

Eesti ettevõtjatele tahaks öelda, et nad on teinud suurepäraselt tööd. Mulle tundub, et Eesti ettevõtjaid on liiga vähe kiidetud. Liiga harva on öeldud, et just nemad on meie riigi heaolu alus. Vaid vaba ettevõtlus loob inimestele töökohti juurde, teeb investeringuid, tõstab tootlikkust, tõstab palku, suurendab kõigi heaolu. Ja sellest tuleb fundamentaalselt aru saada. Riik ei ole rikkuse allikas, vaba ettevõtlus on. Ei ole kolmandat teed.

Kas kavatsed ka järgmisel esseekonkursil osaleda?

Ilmselt mitte, aga mul on ülikoolis palju sõpru ja ka õpilasi, kes minu seminarides käivad, neil soovitatakse kindlasti osa võtta.

Kuidas kavatsed kulutada preemiasumma 10 000 krooni?

See on suure osas juba kulutatud. Otsin raamatuid ja maksin ära arvutiostu võla.

M&M

In medias res

Asjajuurde

Tööjõuturule läbilöögi-võimeline insener!

prof. Andres Öpik
TTÜ nõukogu õppekomisjoni esimees

Juba pikemat aega on kord valjemini, kord vaiksemalt arutatud teemal, kas meil praegu kehtiv bakalaureuseõpe ja sellele järgnevad magistri- ja doktoriõpe ennast õigustavad ja vastavad meie üliõpilaste tulevaste tööandjate ootustele. Küllaltki üksmeelsele eitavaise seisukohale on praegust bakalaureuseõpet hinnates jõudnud insenerierialade esindajad. Nelja-aastase nominaalkestvusega bakalaureuseõpe ei anna õppijale võimalust ennast piisavalt harida alusõppe peamistes ainetes nagu matemaatika, füüsika ja informaatika, tagasihoidlikuks jääb ka erialane ettevalmistus. Järgnev magistriõpe nominaalkestvusega kaks aastat on juba liialt pikk, et jääda konkurentsivõimeliseks tööturul. Samuti on tööandjatele sageli arusaamatu bakalaureuse- ja magistrikraadi olemus ning erinevus, kuna enamik meie tehnikavaldkondade lõpetajate tänaseid tööandjaid on ise TTÜ haridusega **diplomeeritud insenerid**. Väga oluline on endale ka aru anda, kus me elame ja kuhu me tahame välja jõuda. Eesmärk saab olla vaid üks - Euroopa parimate tehnikaülikoolide hulka! Et aga sinna jõuda vähemate jõukuludega asjatuile ümberkorraldustele, on väga oluline teada, mida teevad meie lähemad naabrid, sõbrad ja samal ajal ka pisut konkurendid. Tallinna Tehnikaülikooli esindus külastas hiljuti Helsingi Tehnikaülikooli ja Budapesti Tehnikaülikooli. Mõlemad tehnikaülikoolid on olnud meie kauaaegsed head koostööpartnerid. Kui sidemed Helsingi Tehnikaülikooliga on seniajani säilinud nii isiklike aga samuti ametlike üsna sagedaste külastuste kui ka Soome riigi poolt toetatava üliõpilaste välisvahetuse (CIMO) abil, siis Budapesti Tehnikaülikool on oma kaugema asukoha tõttu jäänud kahjuks teisejärguliseks koostööpartneriks. Palju on meil õppida mõlemalt ja väga tervitatav on Helsingi Tehnikaülikooli rektori prof. P. Uroneni väljapakutud idee kolmepoolse koostöö käivitamiseks. Olles nüüd külastanud mõlemaid ülikooli, on tore tõdeda, et ka meil on palju häid võimalusi lülituda sellesse kolmepoolsesse koostööskeemi.

Kuid üliõpilaste vahetuse üheks eelduseks on kolme ülikooli õppetegevuse võimalikult sarnane korraldus ja arusaadavus üksteisele! Läbiva tunnusena võiks esile tuua viieaastast rahvusvahelises tähenduses magistriõpet. See, kuidas meie koostööpartnerid maasiseselt kutsuvad seda õpet, ei olegi niivõrd oluline kui üldiselt asjaolu, et kvaliteetne ülikooliharidus enamikul tehnikaaladel on viieaastase nominaalkestvusega ja selle sisuliseks tulemuseks on diplomeeritud insener, kes on valmis alustama tööd valitud erialal. Noore inseneri edasine areng sõltub juba tema edasipüüdlikkusest ning ühe võimalusena on täiesti loogiline ka kõrgendatud vastutusega ja iseseisva projekterimisõigusega inseneri kvalifikatsiooni omandamine. See peaks õppetegevuse sisuliste ümberkorralduste eesmärgiks olema meilgi.

M&M

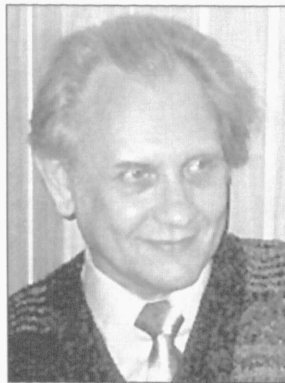
Toimetatus & kontakt

Tallinna Tehnikaülikooli ajaleht *Mente et Manu*

Vastutav väljaandja	Olavi Pihlamägi	19086 Tallinn, Ehitajate tee 5 (I-108)
	tel 620 3590	Üldtelefon 620 3615
Toimetaja	Mart Ummelas	faks 620 2020
Tegevtoimetaja	Mari Klein	e-mail: martu@staff.ttu.ee , klein@staff.ttu.ee , www.ttu.ee/ajaleht/
Küljendaja	Reimo Leedjärv	

M&M

Vivat!

Dotsent TÕNU RUUS 60

27. oktoobril täitub 60 aastat Sinu eluteel, millest üle poole on kulgenud seni ainsal töökohal Füüsikainstituudis. Sinu käe all on saanud füüsikaharidust tuhanded insenerid. Füüsikainstituudi juhatajana oled Sa ennastunustavalt juhatanud üliõpilasi ja meid. Selle eest Sulle palju tänu. Spordipisik on ka Sind pikki aastaid vormis hoidnud. Sport sai Sinu kätte Haapsalu keskkoolis, kus Sa tõsiselt vehklemiskunsti õppisid ning selle tegevuse hiljem rahvatantsuga asendasid, mida viljeled siiani ansambli "Leigarid". Füüsika ja kunst on Sinu kenasti ühise kodu leidnud.

Tervist ja head tuju soovides kolleegid Füüsikainstituudist

M&M

Personalia

Uus mees uues ametis

Alates tänava oktoobrist on Tehnikaülikoolis vastloodud turvaüleva ametikohal ka verivärsk töötaja – Andres Kallaste. Ta on sündinud 13. oktoobril 1969. aastal Tallinnas. Lõpetanud elektrikuna 1987. aastal tollase 6. kutsekeskkooli. Käinud läbi Nõukogude Armeest, täpsemini Arhangelski õhutõrjeüksusest.

Peale sõjaväe algas tööelu. Alustuseks aasta Tallinna Kiirabihaigla vastuvõtuosakonna turvamehena. Andres nimetab seda aega üheks värvikamaks ja enim elukogemusi rikastanud ajaks. Järgnes kümme aastat Eesti Turvakeskuses (praegune Securitas Eesti). Selle aja jookul jõudis Kallaste läbida kogu ametiredeli: alustanud turvainspektoriina (nn sisekontroll), lõpetas ta müügidirektorina.

Mis teda selle ameti juures jätkuvalt köidab, sest 10 aastat ühes ametis pole tänapäeva kiirelt muutuv asjas sugugi sage nähtus?

Turvaülem vastab loominguliselt, et eelkõige erinevate inimestega suhtlemine ja uute turvasüsteemide väljatöötamine. Nii siis, mitte rutiin. Klientidesse tuleb suhtuda võrdset: nii suurettevõtte omanikku kui ka eraklienti, hoolimata sellest, et tulu neilt võib olla erinev.

Kuidas ja miks sattus Andres Kallaste Tehnikaülikooli?

Kõitis eelkõige pakutav rollivahetus. Olnud kümme aastat turva teenuse looja ja müüja, on tal nüüd võimalus (ja kindlasti ka pädevust) vahetada osad: olla ka ostja ja tarbija.

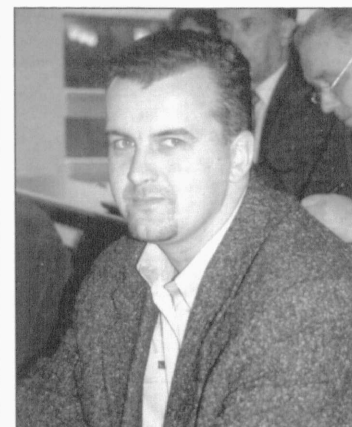

Foto Meida Jalast

Milline paistab ülikool uustulnukale?

Töö- ja arenguruumi on küllalt. Nii, nagu ta alustas mõned aastad tagasi Ida-Virumaal Kunda Nordic Tsemendi ja Silmeti turvasüsteemide ülesehitamist suhteliselt tühjalt kohalt, nii alustab ta ka siin. Põhimureks väidab vastne turvaülem olevat eesmärkide senise ebaselguse – mis laadi turvalisust siis ikkagi eeldatakse. Senine poliitika näib olevat inimvalve eelistamine tehnikale. Nii suure objekti puhul aga jääb inimvõime test üksi väheks.

Lähiülesannetena nimetab ta kõigepealt nn objektide kaardistamist, liikumissüsteemi loomist (varuväljapääsud). Magnetkaardiga varustatud tehnikaülikooli töötajaid loodab vastne turvaülem aga näha juba aastal 2001. Väheasti optimistlikuma prognoosi kohaselt.

Perekonnaseis: Andres Kallaste on abielus, seitsmeaastane tütar alustas just kooliteed. Küsimusele, mis "täidab patareid" (see kipub meil kõigil aegajalt tühjema), vastab Kallaste lakooniliselt: kalapüük.

Kersti Vähi

Indrek Neivelt avas tudengeile panganduse salalaekaid

Esmaspäeval, 16. oktoobril kell 12 leidis Hansapanga juhatuse esimees Indrek Neivelt hoolimata oma ülitihedast töögraafikust aega pidada tudengeile üks korralik loeng pangandusest ja selle alus- taladest. Põhiliselt oli teemaks Balti pangandus, see- ga ei saanud hansapankur üle ega ümber ka oma juba suureks kasvavast lapsest Hansapangast ning tema kasvuraskustest ja -rõõ- mudest.

"Hansapank pole Rootsi ega Eesti pank. Hansapank on Balti pank. Ainuke Balti pank maailmas," rõhu- tas ta.

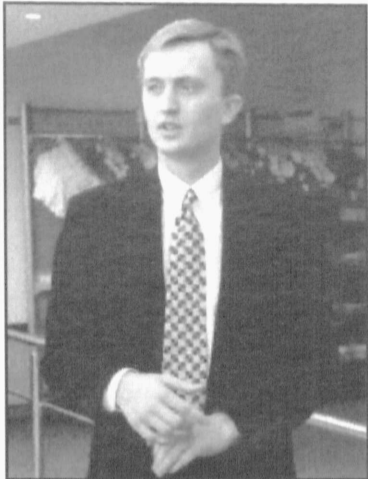
Lühidalt võttis Neivelt läbi Balti- kumi viimase viie aasta pangandus- ajaloo ning kergitas katet nii mõnelki Hansapanga numbriliselt faktilt. Näiteks sellelt kui palju on pangal sularahaautomaate nii Eestis, Lätis, kui Leedus. Samas järjekorras on arenenud ka turg.

"Eestis on natuke üle pingutatud," tunnistas Neivelt, "ATMde arv on meil üle Euroopa keskmise. Samas peetakse Rootsis normaalseks seda, kui ATM ei tööta või on selle taga jär- jekord. Eestis ei oleks see normaalne. Kui meil oleks kesklinna pan- gaautomaadi taga laupäeva hom- mikul kümneinimeseline järjekord, oleks me kohe lehtedes."

Hansapanga turuosa kohta, mis on Eestis 59 %, arvas Neivelt, et see ei ole liiga suur. "Pigem on turg liiga väike," nentis ta, "Mis see Eesti muud ongi, kui üks maakond Euroopa Liidus!?"

Eesti panganduse ühe liidri loengut oli kuulama tulnud sadakond tuden- git. Samuti nii mõnigi õppejõud. Neivelt konstateeris, et umbes sellist osavõttu ta ootaski. Samas lisas ta, et tegelikult ei meeldi talle üldse loen- guid pidada. Üheks põhjuseks, miks

PEETER LANGOVITS

ta süiski selle loenguga nõusse jäi, tõi Neivelt selle, et viibis samal ajal Ees- tis. Hariliku töögraafiku järgi võib teda kodumaa pinnalt leida vaid kolmel päeval nädalas. "Aga ega ma kohe nõusse ei jäänud ka, neil tuli vaeva näha," naeris ta.

Võib uskuda, et üheks loengupida- mise põhjuseks oli ka soov oma va- nale heale koolile mitte ära öelda. Nimelt on ka Neivelt ise lõpetanud Tallinna Tehnikaülikooli. Seda 1993. aastal ning ehituse ökonomika ja organiseerimise erialal.

"Võib öelda küll, et tänased tuden- gid on targemad, kui meie omal ajal olime," arvas Eesti suurima panga juhatuse esimees ning meenutas lugu, kuidas teda 1988. aasta sügisel poliitökonoomia seminarist välja vi- sati, kuna ta julges väljaöelda fak- tile, et tuleb õppida kapitalismist sot- sialismi üleminekut, vastu vaielda ja pakkuda, et äkki tuleks õppida hoopis sotsialismist kapitalismi üle- minekut?"

Arvamust, et tänapäeva tudengitel on rohkem võimalusi tarkust ammu- tada, Neivelt väga innukalt ei jaga- nud, tundus hoopis arvavat, et kes ikka tarkust koguda tahab, leiab sel- leks ka võimaluse. "Mina käisin 1989. aastal Kanadas sugulaste juures ning tõi seal endale hunniku pangandus- alaseid raamatuid."

Mari Klein

Lõpuks ometi!

Inglise keel on saanud põhiliseks tehnikavaldkonna keeleks, selles ilmub enamik erialajakirju ja rah- vusvaheliste tehnikakonverentside kogumikke. Selles keeles on trüki- tud suurem osa kõrgkooliõpikuist ja inseneritegevuses kasutatavaist kä- siraamatuid. Riikides, mis paistavad silma elanikkonna halva võörkee- leoskusega, saab ülikoolides ja teadusasutustes ning suurfirmades inglise keeles kõik asjad aetud.

Inglisekeelse terminoloogia tund- misele lisaks ei ole vähem tähtis vas- tava eestikeelse terminoloogia ole- masolu. Inglise-eesti, samuti eesti- inglise erialaterminoloogia tähtsust on tehnikaülikoolis mõistetud juba 1990. aastate algusest – ajava- hemikus 1991-99 on tehnikaülikoo- li raamatukogu andmeil ilmunud 29 tehnika-alast sõnaraamatut, kus ainsaks või üheks võörkeeleks mit- me võörkeele kõrval on inglise keel. Kõige mahukam ja üldisem neist on aastal 1997 ilmunud "Teaduse ja teh- nika seletav sõnaraamat". Paraku on terminite arv selles piiratud, näiteks keevitamise kohta on seotud vaid umbes 20 terminit, mis on liialt vähe. See kehtib ka teiste tehnikavaldkondade kohta.

Laiemal terminoloogial põhineb suur arv kitsamate tehnikavald- kondade sõnaraamatuid või termi- noloogivihikuid, ent enamikus vald- kondades sellised sõnastikud veel puuduvad. Olemasolevategi kohta on informatsioon puudulik ja nad on tavaliselt raskelt kättesaadavad, näiteks või tehnikaülikooli kirjas- tuse välja antud põhilisi termineid ja

määratlusi sisaldavad terminoloogi- lised vihikud.

90ndail on eestikeelses termi- noloogias paljudes tehnikavald- kondades ära tehtud suur töö. Ent üha kiirenevas rahvusvahelis- tumises on juba pikka aega olnud terav vajadus koondada enimkasu- tatav tehnika-alane inglise-eesti terminoloogia ühtede kaante va- hele. See kergendaks tunduvalt õppejõudude ja tuhandete üliõpilaste tööd kõrgemates tehnilistes õp- peasutustes, milles laieneb inglise- keelse õppe- ja muu tehnika-alase kirjanduse kasutamine. Sõna- raamat on hädavajalik samuti te- gevinseneridele ja juhtidele fir- mades, mis on seotud tootmisega, projekteerimisega, teadustege- vusega, vahendamise ja jne. Eest- lastel on juba olemas maailma mas- taabis küllalt heatasemelised eesti- inglise ja inglise-eesti sõna- raamatud. Lõpuks ometi saame ka mahuka, uusimat ingliskeelset teh- nikaterminoloogiat sisaldava "Ing- lise-eesti tehnikasõnaraamatu". Sõnaraamatu kvaliteedi garantiiks on enam kui saja tehnikateadlase, sh ligi 90 TTÜ õppejõu ja teadlase osalemine raamatu koostamisel. Sõnaraamat peaks ilmuma käesole- va aasta detsembris, et tellimine on alanud. Soovitan selle nii insti- tuutidel kui muudel asutustel, ja loomulikult kõigil spetsialistidel aegsasti tellida.

Jakob Kübarsepp
professor

Üliõpilaskorporatsioonil Leo- la möödus 16. oktoobril 80 aastat asutamist. Selle tähistamiseks toimusid 14. ja 15. oktoobril aasta- päevapidustused.

Laupäeval oli Tallinnas Vanalinna Muusikamajas daamideõhtu, millest võtsid osa ka Tallinna ja Tartu naiskorporatsioonide esindajad (Lembela, Filiae Partiae, Indla).

Järgmisel hommikul, pühapäeval toimus Leola konvendis erakorraline tegevliikmete koosolek, mille päevakorras oli kahe noorliikme re- base-eksam.

Õhtul algas Korporatsioon Leola aasta tähtsaim üritus - vennastus- pidu, mida nimetatakse ka kommer-

siks. Toimus see traditsiooniliselt Glehni lossis (pildil) ja sellest võttis osa 60 leolensist ja 15 külalist. Kom- merss möödus pidulikus ja meeldi- vad õhkkonnas. Korporatsioon Leo- la liikmete ja külaliste kõnedes rõhu- tati Leola seotust Tallinna Tehnikaülikooliga. Räägiti sellest, et 17 liikme ülesanded, kes 1988.a. vilistlase Armas Luige suvemajas Korporatsioon Leola taasasutasid ning kellest paljusid enam elavate kirjas ei ole, on sujuvalt üle võetud laiaarvulise tegevliikmete ning nooremate vilistlaste poolt.

Ksv! Indrek Peenmaa

e – küsitlus

Vastab akadeemik Anto Raukas

Mida peaks Tehnikaülikool tege- ma, et parandada enda kui üliõpilasi teenindava asutuse tööd?

Jagan prof Leimani seisukohta sel- les, et head tehnilist haridust ei ole võimalik anda nende kasinate va- henditega, mis riik eraldab. Seega ühelt poolt on ülikool kui teenuse pakkuja, üliõpilane kui teenuse ost- ja. Ja järjest rohkem tuleb edaspidi hea teenuse eest ka maksta.

Missuguseid võimalusi on äri- ettevõttele eeskuju võtta?

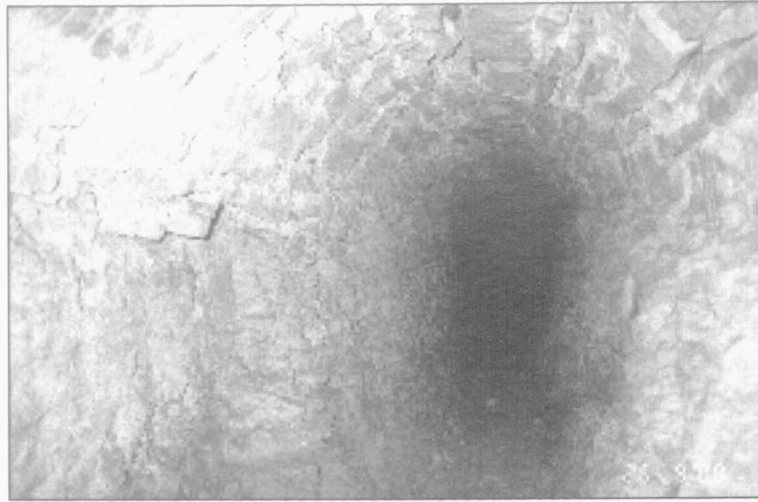
Ülikool ei tohi kunagi muutuda äri- ettevõtteks, vaid ta peab olema teadus-õppeasutus ning head funda- mentaalteadust ei saa pisendada väikesteks rakendusuringuteks, mis võivad küll sisse tuua mõningase summa raha, kuid võivad takistada heade teaduskoolkondade kujune- mist. Selliseid näiteid võib TTÜst lei- da kuhjaga, sest tugevaid koolkondi meil napib.

Mõistatuslik tunnel Kukruse mõisas

Eelmisel nädalal arutati Jõhvis toimunud konverentsil "Teadus ja ettevõtlus Ida-Virumaal 2000" seda, kuidas Tehnikaülikool saaks paremini kaasa aidata Virumaa majanduse ja eluolu parandamisele. Et aga meie teadlastest on abi ka sealse ajaloo uurimisel, tuleb küllalt paljudele uudisena alljärgnevalt professor E. Reinsalu kirjutisest.

1980. aastate lõpus, kui ehitusfirma Viru Restauraator Kukruse mõisa ümber paemüüri rajas, satuti vundamendikraavi kaevates maalusele paest laotud võlvile. Selgus, et tegu on tunneliga, milles inimene üsna vabalt liikuma mahub. Kas teadlikult või mitte, tunnelist ei räägitud. Nüüd on tunnelit reklaamima asunud. Loomuliku sooviga panna asi raha teenima.

Kui TTÜ mäemehed 26. septembril tunnelit vaatama jõudsid, oli Ida-Viru maavanem eelmisel päeval jõudnud seda juba presidendile näidata. Mäemehi oli teavitanud mäeinsener Heini Viilup (Viru Restauraator). Meie esimene huvi oli seotud

Tunneli alumine osa on murtud kukruse lademe paasi. Kraavi katteks on laotud paest võlv.

müütilise Kukruse mõisa põlevkivi-kaevandusega, mis olevat tegutsenud 1870. aastatel. Ka hiljem, eesti põlevkivitööstuse algaastail oli tegutsenud seal nn mõisa kaevik, kus, nagu hiljem selgus, murti G- ja H-kihte.

Siiski ei ole tunnelil mingit seost põlevkivi kaevandamisega. Mis ta siis on? Loomulikult on rahva seas liikvel hulgaliselt käibelegende. Kõige kaugem koht, kuhu tunnel olevat viinud, on Kuremäe klooster (23 km), kõige lähem aga naabruses

olev Edise mõis (2,1 km). Vahepealne on Jõhvi kirik (4,4 km). Kuna osa tunnelist on varisenud ja sinna sisse ei pääse, siis räägitakse, et seal olevat orvasid, kus istuda või üksteisest mööda saab, valgustite (küünalde) jaoks olevat seintes nišid jms. Olevat inimesi, kes poisikesena tunnelis on käinud. Selliseid tunneleid olevat olnud ka teistes mõisates. Näiteks Lügenusel. Kõik see on võimalik, sest tegemist on alaga, mis kogu aeg on olnud idast lähtuvate sõja- ja röövkäikude tallermaa.

Mida meie oma põgusal külastusel nägime? Tunneli hästi säilinud osa kaguots avaneb vundamendikraavi rajamisel tekkinud augus. Alla, umbes 2,5 m sügavusele tunneli põrandale saab laskuda redeliga. August loodesse läheb tunneli läbitav osa kuni varinguni, mis on tekkinud üle tunneli rajatud teest. Kui sissepääsu juures on võlvi peal mulda vähemalt meeter, siis nähtava loodeotsa juures vaevalt pool. Teiselpool teed avanevat võlvialusest sisse vaadates on näha vaid täitumist. Maapind tunneli kohal langeb silmnähtavalt. Ka tunnelis oli tunda, et langus on loodesse. Tunneli läbitud osa otspunktid mõõdistasime portatiivse GPS-seadmega.

Kuna sel päeval oli meil mõõta Alutaguse metsades veel mitu kaevandusvaringut, siis Kukrusele pike-malt olla ei saanud. Hüpoteesi siiski seadsime. Tunnelil on ilme kalle kunagiste mõisatiikide suunas, järelikult võib olla tegu veejuhtmega. Seda enam, et tunnel võis olla ka dreniks lõunapoolsetelt kõrge-matelt maadelt valguvale veele. Veejuhet on aegajalt vaja puhastada, selleks pidi inimene sisse mahtuma. See kõik ei välista ka paopaiga või põgenemistee funktsiooni, juhul muidugi, kui tunnel rajati sedavõrd ammu, et seda vaja läks.

Enno Reinsalu
professor

AIESEC kutsub välispraktikale

AIESEC kuulutab välja konkursi tudengitele, kes soovivad oma akadeemilist haridust välispraktikal täiendada. Välispraktikat ja konkurssitingimusi tutvustatakse infopäeval, 25. oktoobril.

Praktikale on võimalik sel aastal minna kahe programmi kaudu. Euroopa riikidele suunatud "European Exchange Program", mis on finantseeritav Leonardo da Vinci fondist, pakub tudengile võimalust omandada kogemusi ühiskondliku arengu, juhtimise või tehnika valdas. Programmi kaudu saavad seitsme Eesti tudengit 6-8kuulise välispraktika kogemuse Soomes, Poolas, Ungaris, Sloveenias või Tšehhis.

Tehnikatudengitele pakub AIESEC osalemist "Technical Traineeship Program'is", mille kaudu võib tudeng minna kogemusi omandama ükskõik millisesse AIESECi 85st riigist.

"Välispraktikantide programm

on võimalus panna alus oma karjäärile rahvusvahelises keskkonnas," kommenteeris praktikat AIESECi asepresident väljasaadetavate tudengite alal Johanna Dawidowska.

"Arvestades lähituleviku trende ning Eesti majanduskeskkonna avatumaks muutumist suureneb nõudlus nende inimeste järele, kelle teadmised ei piirdu ainult oma riigis kogetuga ning kes suudavad Eestisse tuua uusi ideid ja kogemusi," põhjendas praktika olulisust AIESEC Eesti president Riin Krannna.

Dawidowska sõnul oodatakse konkursist osa võtma ülikooli lõpetamisjärgus ning äsja lõpetanud tudengeid, kuna AIESECi põhiprintsipi on pakkuda firmadele kvaliteetset tööjõudu. "Infopäevale on aga oodatud kõik huvilised, kuna välispraktikat on parem varakult ette planeerida," rõhutas Dawidowska.

Tallinna tudengitele mõeldud infopäev toimub Rahvusraamatukogus 25. oktoobril kell 18.00.

Maris Kadakas
AIESEC

M&M

Sic!

11. - 23. oktoober

Mälestusnäitus "Keemiataadlane, akadeemik AGU AARNA 1915-1989" ülikooli fuajees.

13. oktoober - 6. november

Näitus "Korp! Leola 80" TTÜ raamatukogu galeriis.

23. oktoober - 6. november

Näitus "Eesti vanem majandusraamat" dots Kostel Gerndorfi erakogudest ülikooli fuajees. Näituse avamine on 23. oktoobril kell 13.00 samas. Tuntud bibliofiili K. Gerndorfi näitus korraldatakse Eesti Raamatu Aasta 2000 ja 20.-30. oktoobrini toimuvate traditsiooniliste raamatukogupäevade raames.

26. oktoober

Kl. 10 Humanitaar- ja Sotsiaal-teaduste Instituudis Soome Suur-saadiku TE herra Pekka Artturi Oinoneni avalik loeng "Euroopa Liidu liikmeks olemisega seotud kohustused ja kasu ning selle mõju Eesti - Soome suhetele".

27. - 28. oktoober

Helsingis Euroopa WITEC Assotsiatsiooni Juhatusel koosolek. Presentatsioon TTÜ välissuhete talituse juhatajalt Madli Krispinilt.

Kersti Vähi
avalike suhete osakond

M&M

Järgmistes lehtedes

Professor Roode Liias kirjutab Tehnikaülikooli kinnisvara kurbloolisest hetkeseisust ja paljulubavaist väljavaadetest.

Frustra laborat, qui omnibus placere studet

Keegi ei jõua kõigile meeltmööda olla